

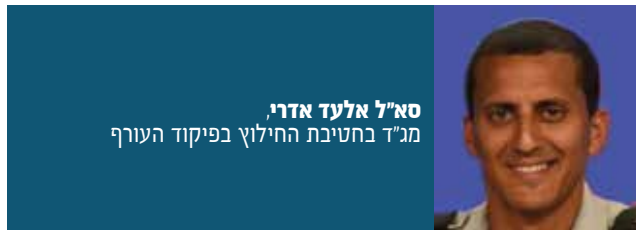

לוחמי וייטקונג. גנרל אמריקני כינה את מתקפת טט "פרל הארבור של דרום וייטנאם"

המועצות, הן דוגמאות בולטות לכך. גם צה"ל טעם את נחת זרועה של הפתעה כזו במלחמת יום הכיפורים מידי צבאות סוריה ומצרים. בכל המקרים האלה נוצרה ההפתעה האסטרטגית כתוצאה מהערכת מודיעין שגויה או חסרה.

הדבר המשותף הנוסף למקרים אלה הוא שמשני צדי המתרס ניצבו מדינות בעלות צבאות סדירים עם ארגוני ביון וסוכנויות מודיעין גדולים, ובעלי אחיזה איתנה ב"צד השני של הגבעה". לכן ההפתעה שנכונה להם הייתה גם מכה כפולה, שכן מלבד התוצאות הקשות בשדה הקרב, חקירת התהליכים שהביאו לאותה הפתעה מודיעינית גילתה מחדלים קשים בהערכת כוחו של האויב וכוונותיו.

המקרה בו ידון מאמר זה הוא הפרק האמריקני במלחמת וייטנאם. בשנות ה-60 נלחם צבא ארצות-הברית מול צבא צפון וייטנאם ומול ארגון הווייטקונג. ארגון הווייטקונג, או בשמו המלא "חזית השחרור

סא"ל אלעד אדרי
מג"ד בחטיבת החילוץ בפיקוד העורף

בהיסטוריה הצבאית של המאה ה-20 מוכרות כמה הפתעות אסטרטגיות מודיעיניות, שהביאו על מדינות רבות עוצמה כישלונות דרמטיים בשדה הקרב: היפנים שהביאו את מתקפת פרל הארבור על הצי האמריקני הפספי בנימל הפנינים, והגרמנים שהביאו את מבצע "ברברוסה" כמהלך הפתיעה לפלישה לברית-

הערכת החסר המודיעינית של ארגון הווייטקונג והשפעתה על ההפתעה האמריקנית במתקפת טט

בין זרועותיה השונות של קהילת המודיעין האמריקנית ניטש ויכוח ערב מתקפת טט. הבדלי תפיסות מבצעיות, ומאבקי אגו בין גנרלים ומנהלים בכירים, הביאו לכך שהמתקפה בסופו של דבר הייתה הפתעה גמורה

ההתייעצויות המעשיות הראשונות על מהותה ואופייה של המתקפה החלו במאי 1967. כך החלה להיסלל הדרך לתכנון מתקפת טט, בשילוב מרידה עממית רחבת היקף בריכוזי האוכלוסין של דרום וייטנאם. המאמר יעסוק בוויכוח בתוך זרועות המודיעין השונות של ארצות-הברית על הערכת כוחו, עוצמתו, היקפו וכוונותיו של ארגון הווייטקונג, וכן בדרך התארגנותו של הארגון למתקפת הטט.

בנייתו של הווייטקונג ככוח לוחם בשנים 1965-1968

לאחר הנסיגה מעמק יא דראנג בנובמבר 1965 ולמעשה עד ינואר 1968, נמנעו כוחות הווייטקונג מהתנגשויות עם צבא ארצות-הברית. מסוף 1965 הם חזרו לפעולות גרילה בלבד – מארכים, צליפות, פשיטות קטנות וכדומה – ולא התעמתו ישירות מול הצבא

הלאומית" (NLF), היה ארגון גרילה רחב היקף שצמח מתוך שורותיו של ארגון הווייטמין שהיה הכוח המזוין העיקרי במלחמת הודו-סין הראשונה בין צרפת לווייטנאם בשנות ה-40 וה-50. הווייטקונג נוסד בשנים 1959-1960 עליידי פעילים קומוניסטים דרום וייטנאמים, לשעבר חברי ווייטמין, במטרה להילחם בקולוניאליזם האימפריאלי של ארצות-הברית על ארמת וייטנאם.

במהלך המחצית השנייה של 1967 תכנן צבא צפון וייטנאם יחד עם הווייטקונג מתקפה גדולה שתשנה את המשוואה בלחימה בינם ובין צבא ארצות-הברית. צבא הצפון תכנן אותה לראשית 1968 וכינה אותה "המתקפה הגדולה, ההתקוממות הגדולה".¹ מתקפת טט היא הכינוי המערבי למתקפה זו, על שום פתיחתה בחג טט – ראש השנה הווייטנאמי.

לאחר שנתיים בהן היה רעיון "המתקפה הגדולה" בגדר דיון תיאורטי,

גישה ראשונה: MACV-DIA

גופים אלה טענו כי יש להפריד מראש בין הכוחות הצבאיים למחצה של הווייטקונג – אנשי הגרילה שלו – ובין הכוחות הסדירים שלו שאורגנו ללחימה כצבא לכל דבר ועניין, וגם צוידו בהתאם.⁹ מעבר לסוגיית הציוד והארגון לקרב טענו התומכים בגישה זו שכוחות הגרילה של הווייטקונג כללו גם זקנים ונערים צעירים, ושהמידע שיש בידיהם על הכמות שבאותו פלח אוכלוסייה מוגבל. לטענתם במצב כזה הכללתם בנתון של הלוחמים תיצור בעייתיות בדוחות שמפרסם MACV מזמן לזמן (בדרך כלל אחת לחודש) על התקרמות הלחימה.

בספטמבר 1966 העריכה מחלקת המודיעין של MACV את הסדר"כ הלא לוחם של הווייטקונג במספר שנע בין 100–120 אלף אנשים.¹⁰ ההערכה נדחתה על-ידי אנשי ה-CIA שטענו שמדובר במספר קטן מן המספר האמיתי.

באוקטובר 1967 העריכה מחלקת המודיעין של MACV את סדר הכוחות של הארגון במספר כולל של 250 אלף אנשים, בחלוקה ליחידות סדירות ולכוחות גרילה.¹¹ בינואר 1968 העריך המודיעין כי לדרום וייטנאם חדרו דרך נתיב הו צ'י מין כ-55 אלף לוחמים מצבא הצפון, שהתארגנו מחדש על ארמת דרום וייטנאם ב-7 דיוויזיות.¹² כל דיוויזיה חולקה לחטיבות, לגדודים ולפלוגות, ולוחמה היו מיומנים וחדורי מוטיבציה להילחם. הבית הלבן נטה לתמוך בגישה זאת, וסמך את ידו על הנתונים המספריים שסיפקה.¹³

האמריקני.³ נאמנים לתורתו של מאו דזה דונג, המשיכו כוחות אלה לפעול רק במקום ובזמן הנוחים להם. כוחות שפעלו בשטח הדרום והתנגשו בכוחות האמריקניים שפעלו במסגרת מבצעי "חפש והשמד", דיווחו על לחימה יעילה מצד הכוחות האמריקניים עד כדי ביטול יכולת ההתארגנות והתכנון שלהם כמעט לחלוטין. הדבר הביא לביטול היתרון המוחלט שהיה לאנשי הגרילה – היכולת לתכנן.⁵

מבנה הארגון ערב מתקפת טט

בראשית 1968 היה הארגון בנוי משני סוגים של איגודי כוחות:⁶

1. **כוחות צבאיים סדירים.** כ-60 אלף לוחמים שאוגדו במבנה יחידתי צבאי סדיר במסגרות של גדודים וחטיבות. הלוחמים שנמנו עם יחידות אלה היו מיומנים בהפעלת נשק קל, מטולי נ"ט ורקטות בקוטר נמוך, וכן פעלו להנחת מארבים התקפיים שנשענו על קווי הגנה מוכנים בעורפם. בקבוצה זו נכללו גם לוחמים של צבא צפון וייטנאם.⁷

2. **פעילים צבאיים למחצה.** קבוצה זו מנתה כ-190 אלף לוחמים. עם קבוצה זו נמנו אנשי ארגון שחולקו למרחבים כפריים על-פי אזורים ועל-פי שיוך טריטוריאלי. משימותיהם כללו מתן תמיכה לוגיסטית ושירותי תצפית לכוחות הסדירים של הארגון, נוסף על הנחת מארבים מזדמנים לכוחות אמריקניים שביצעו משימות "חפש והשמד".⁸

ניתן לראות במספרים האמורים את ראשיתו של תהליך ההערכה החסרה והלא מדויקת של סדר הכוחות בארגון הווייטקונג.

הערכת כוחו של הווייטקונג בזרועות המודיעין השונות של ארצות-הברית עד מתקפת הטט

קהילת המודיעין של ארצות-הברית עסקה רבות בקיץ 1967 בהערכת כוחם של צבא צפון וייטנאם ושל ארגון הווייטקונג. גופי המודיעין האמריקניים שעסקו בהערכת כוחותיו של האויב וכוונותיו היו כדלהלן:

- ⊕ **סוכנות ה-DIA.** מחלקת המודיעין של משרד ההגנה האמריקני, בפיקודו של גנרל 3 כוכבים מזרוע האוויר של ארצות-הברית, גנרל ג'וזף קרול. הסוכנות הצעירה, שנוסדה רק ב-1961, עסקה במתן מודיעין למשימות מיוחדות והיוותה אופוזיציה מחשבתית להערכת המודיעין השלטת בדרך כלל בגופי הביון הגדולים ממנו, כדוגמת ה-CIA.

- ⊕ **סוכנות ה-CIA.** ארגון הביון המרכזי בארצות-הברית, שנולד מתוך המשרד לעניינים אסטרטגיים ב-1947. הארגון אחראי לכל פעילות המודיעין שמחוץ לשטחה של ארצות-הברית ועל הערכת המודיעין הלאומית, תוך שהוא משתמש ומשקלל את הערכות המודיעין של שאר גופי המודיעין בארצות-הברית, בהם הצבא, ומעבירם למועצה לביטחון לאומי.

- ⊕ **מחלקת ה-MACV.** מחלקת המודיעין של פיקוד הסיוע האמריקני לדרום וייטנאם. המחלקה הוקמה בפברואר 1962 יחד עם פיקוד הסיוע האמריקני לדרום וייטנאם, ותפקידה היה לאסוף מידע מהיחידות של צבא דרום וייטנאם, ובהמשך מיחידות צבא ארצות-הברית ככל שהמעורבות האמריקנית במדינה העמיקה. את המידע היה עליה לעבד ולהעריך עבור מפקד ה-MACV – גנרל וויליאם ווסטמורלנד. מחלקה זו נסמכה על המידע שסיפקה ה-DIA.

בין הזרועות השונות פרץ ויכוח ער בנושא הערכת סדר הכוחות של האויב:

במהלך המחצית השנייה של 1967 תכנן צבא צפון וייטנאם יחד עם הווייטקונג מתקפה גדולה, שתשנה את המשוואה ללחימה בינם ובין צבא ארצות-הברית

גישה שנייה: ה-CIA

חשוב להרגיש כי ה-CIA דחה על הסף את כל ההערכות של MACV בטענה שאנשי הצבא אינם עושים עבודת שטח יסודית דיה. כבר בנובמבר 1966 הפיצה הסוכנות מזכר ובו העריכה כי סדר"כ הלוחם הסדיר של ארגון הווייטקונג מוערך ב-200 אלף אנשים.¹⁴ באותו מזכר הודגש כי בהערכות קודמות מספרם של אנשי הווייטקונג הוערך הערכת חסר באופן משמעותי מכפי שהיה. בדצמבר 1966 העריכה הסוכנות במחקר מעודכן יותר את סדר הכוחות הכולל של הווייטקונג על שלושת נדבכיו, ב-600 אלף אנשים.¹⁵

בינואר 1967 כבר הוגש מזכר מעודכן יותר, ובו העריכה על הכוחות הלא לוחמים של הארגון, ולפיה מספרם הוערך בין 250–300 אלף אנשים.¹⁶ במזכר המעודכן הודגש כי הערכה זו היא רטרואקטיבית, ומתייחסת למספרם בשלהי 1965. על אף שהמזכר הופץ גם לאנשי ה-MACV – הם דבקו בהערכתם של 100–120 אלף אנשים באותו עניין. בניגוד לגישת ה-MACV, טענו האנליסטים של ה-CIA כי יש לכלול עוד 120 אלף מחברי מנגנון ההגנה העצמית של הארגון בסדר"כ הלוחם שלו.

במאי 1967, לאור דרישה של שר ההגנה האמריקני רוברט מקנמרה,

בדרום וייטנאם, ואילו CIA ו-DIA דיווחו לווייטנאם ולפנטגון בהתאמה. גם כאן עבר המידע בציר של למעלה ולמטה ולא לרוחב.

הניסיון למצוא פשרה בין הגישות

באוגוסט 1967 הבין המטה הכללי האמריקני שאין זה מתקבל על הדעת שיתקיימו שתי הערכות מודיעיניות כה שונות, בנוגע למצב לחימה כה רגיש, על ההשלכות הפוליטיות שלו. בשיחה בין ראש המטות המשולבים של ארצות-הברית ובין יו"ר ה-CIA, הוחלט לשלוח צוות מומחים של הסוכנות לסייגון במטרה להגיע להערכת מודיעין מדויקת ומקובלת על כל הגופים העוסקים בנושא.²⁰ בשורה של דיונים עם האנליסטים של MACV ושל DIA, ולאחר דיונים משותפים עם הגנרלים של צבא ארצות-הברית בווייטנאם והגנרל וסטמורלנד בראשם – הוחלט על נוסחה משותפת לדוח הסופי. על-פי נוסחה זו שגובשה סופית ואושרה על-ידי הגנרל וסטמורלנד ב-14 בספטמבר 1967, הוחלט כי הכוחות שאינם לוחמי וייטקונג "במשרה מלאה" לא ייכללו בדוח כלוחמים.²¹ בנוסף הוסכם על כל הצדדים כי המספר של אותם סייענים עומד על 150 אלף אנשים.

הערכת המודיעין ערב מתקפת הטט

בינואר 1968 כבר היה ברור לגנרל וסטמורלנד שאכן תתבצע מתקפה נרחבת על כוחותיו, ובקרוב. בינו ובין קצין המודיעין שלו לוטנט

לוטנט גנרל רוברט קושמן (במרכז), יחד עם לוטנט גנרל ואלאס גרין (משמאל) וגנרל ויליאם וסטמורלנד. קהילת המודיעין של ארצות-הברית עסקה רבות בקיץ 1967 בהערכת כוחם של צבא צפון וייטנאם ושל ארגון הווייטקונג

נבדק הנושא בשנית. הפעם העריכו אנשי ה-CIA כי כל הסד"כ של הווייטקונג על שלושת נדבכיו מונה 500 אלף אנשים, וסייגו הערכה זו במשפט הבא: "למרות שזו ההערכה הרשמית שלנו, המספר הרשמי גדול משמעותית מהאינדיקציה הסטטיסטית שיש בדינו".¹⁷

היריבות בין הסוכנויות והשפעתה על המידע הגולמי

בין ה-CIA ומחלקת המודיעין של MACV שרר מתח בנוגע לשאלות הבאות: למי יהיו מקורות טובים יותר, מי יעריך הערכה מדויקת יותר ומי יגיע למידע החשוב מהר יותר. כבר מראשית המעורבות האמריקנית בדרום וייטנאם התגלעו ויכוחים מבניים בין הסוכנויות, בעיקר בסוגיית הדיווח והסמכות. הוויכוח החריף מ-1964, כאשר כל הסוכנויות, כולל DIA, החלו להרחיב ולבסס את האחיה המודיעינית שלהן בווייטנאם.¹⁸ באוגוסט 1965 הקימה ארצות-הברית בדרום וייטנאם משרד סיוע לדרום וייטנאם (SAVA). בין יתר משימותיו יועד משרד זה לתאם בין סוכנויות המודיעין השונות בדרום וייטנאם, וכן בינן ובין ממשלת דרום וייטנאם. ואולם גם SAVA לא הצליח להתגבר על המכשולים שעמדו הסוכנויות לפתחו:¹⁹

1. מסמכים ושבוים שנתפסו על-ידי יחידות הצבא הועברו למטה MACV בסייגון, ושם גם נשארו. מסמכים ושבוים שהגיעו לקציני האיסוף של ה-CIA נבדקו ונותחו במשרדים המקומיים של כל קצין פרובינציה מטעם הסוכנות. החומר שנאסף בשתי הזרועות לא הועבר מאחת לשנייה.
2. בעת שמחלקת המודיעין של MACV אספה מידע צבאי בלבד, ה-CIA אסף גם מידע כלכלי, פוליטי ועוד. למידע זה הייתה באופן טבעי השלכה על קבלת החלטות אסטרטגיות ואף טקטיות, אך במקרים לא מעטים הוא לא הגיע לשולחנם של אנשי MACV.
3. המודיעין הצבאי דיווח למפקד הממונה על כוחות ארצות-הברית

ה-CIA ומחלקת המודיעין של MACV חלקו מתח משותף - למי יהיו מקורות טובים יותר, מי יעריך הערכה מדויקת יותר ומי יגיע למידע החשוב מהר יותר

גנרל פיליפ דוידסון התגלע ויכוח: וסטמורלנד טען כי המתקפה תפרוץ עוד בטרם יחל חג הטט; דוידסון היה משוכנע כי היא תחל רק עם סיומו.²² גם לזרועות המודיעין השונות היה ברור כי סביב הפסקת האש של חג הטט תתבצע מתקפה כזו. בשני פרמטרים נכשלו כל האנליסטים ואף המפקדים בשטח לתת תשובה ברורה, דבר שבדיעבד הסתבר כהרסני במיוחד – תזמון ההתקפה והעובדה שלא מדובר רק במבצע צבאי אלא במתקפה המשלבת עוצמה צבאית וניסיון לעורר התקוממות עממית בדרום וייטנאם.²³ במחלקת המודיעין של MACV סברו כי המתקפה תפרוץ רק לאחר חג הטט, לאור הערכתו של דוידסון. לאמריקנים היה ידוע כי בשנים שעברו היו אנשי ארגון הווייטקונג מנצלים את הפסקת האש ההרדית לשיפור עמדותיהם, ולשאר הכנות לפעולות התקפיות. באותה שנה התחזית הייתה דומה: בזמן הפסקת האש ינצל הארגון את השקט כדי להתארגן ולהצטייד, ומיד עם סיומה יפתח במתקפה נרחבת בשילוב כוחות של צבא צפון וייטנאם. גם בכירי האנליסטים לא חזו כי המתקפה תחל באמצע הפסקת האש ולא בסיומה. ההפתעה הייתה מוחלטת – הן לאנשי המודיעין והן לכוחות בשטח.²⁴ גם בסוגיית ההתקוממות העממית הייתה תמימות דעים הן בקרב

שגרירות ארצות הברית בסייגון, ינואר 1968. למרות שהכוחות השתלטו חזרה על

ממרכזי הערים הגדולות: סייגון, הואה ודה נאנג. את היחידות הסדירות של צבא הצפון ייעדו ללחימה בחלקה הצפוני של דרום וייטנאם – בעיקר בהואה ודה נאנג, בנוסף למצור בקה סאן והשליטה בכביש 9²⁹ ליעול הפיקוד על זירות אלה הועברו ממטה צבא צפון וייטנאם שני גנרלים בכירים לשטח הדרום, כדי לפקד מקרוב על הלחימה. על היחידות הסדירות של צבא הצפון הוטלה גם משימה נוספת – מניעת מתקפת נגד של צבא ארצות-הברית לעבר שטחה של צפון וייטנאם צפונית לקו הגבול, ה־DMZ. יחידות הווייטקונג יועדו להילחם בסייגון ובערי הבירה של הפרובינציות.

תוצאות המתקפה מבחינת הווייטקונג

במתקפת טט תקף הווייטקונג ארבע מחמש הערים הגדולות של דרום וייטנאם, וכן ערי בירה של הפרובינציות הדרום וייטנאמיות מתוך 44³⁰. במהלך המתקפה כבשו לוחמי הווייטקונג לזמן קצר את חצר שגרירות ארצות-הברית בסייגון. למרות שהכוחות במקום השתלטו במהירות על החרייה והשתלטו חזרה על השגרירות, עצם העובדה

אנשי המודיעין והן בקרב המפקדים הבכירים שתרחיש כזה הוא בגדר מיוני. אמנם קבוצה קטנה של אנליסטים בתחנת סייגון של ה־CIA העריכה שתרחיש ההתקוממות העממית כחלק ממתקפה רחבה הוא תרחיש אפשרי, אולם הערכתם זו נשמעה בקול ענות חלושה ונרחתה על-ידי אנשי הממשל בושינגטון.²⁵

האחרונים סברו שטוכני הווייטקונג בערים הגדולות כנראה מטעים את ראשי הארגון בהערכתם כי ניתן לחולל התקוממות עממית, ולכן אין זו אפשרות סבירה בראיית הארגון והוא יעדיף להתמקד ביעדי המתקפה. מפקדי MACV סברו גם שבמידה שיתבצע ניסיון להתקוממות עממית – הוא ידוכא במהירות על-ידי יותר ממיליון לוחמים אמריקנים ודרום וייטנאמיים המפורזים בכל ערי ויישובי דרום וייטנאם.

האפשרות הסבירה אותה חזו ב־CIA הייתה כי מיד עם תום חג הטט יפתח הווייטקונג בשורה ארוכה של התקפות במוקדים רבים בדרום וייטנאם, ובכללן הפגזות על בסיסים, על שדות תעופה ועל מפקדות של צבא ארצות-הברית ובעלות הברית שלו. התקפה זו תשולב עם הירוק המצוד על קה סאן – שהחל כבר בדצמבר 1967.²⁶

הווייטקונג במתקפת הטט: יעדים ותוצאות

בספטמבר 1967, לאחר דיונים אסטרטגיים ארוכים, הגדיר צבא צפון וייטנאם את מטרת המתקפה הצפויה באופן הבא:²⁷

1. לגרום לאנדרלמוסיה ודהידמורליזציה ב"צבא הבוכות" של הדרום.
2. לפגוע באופן משמעותי בסדר הכוחות האמריקני וליצור פגיעה אנושה בלוגיסטיקה האמריקנית, כך שיימנע ממנה לצאת למתקפת נגד.

המתקפה נכשלה ברובד הצבאי הטקטי וברובד האסטרטגי, אך הצליחה להשיג לא מעט נקודות ברובד הפוליטי וכמובן בשדה הקרב התקשורתי

3. לפגוע ברצון האמריקני לסייע לדרום וייטנאם על-ידי כך שתכיר בתבוסה הדרום וייטנאמית, ותפסיק בפעילות ההתקפית נגד צפון וייטנאם.

למתקפה הוגדרו יעדים כלליים, טרם חלוקת המשימות בין כוחותיו של צבא צפון וייטנאם ובין ארגון הווייטקונג:²⁸

1. מרכזי ממשל דרום וייטנאמיים.
2. ערים מרכזיות בדרום וייטנאם (לדוגמה, הואה ודה נאנג).
3. ערי הבירה של כל הפרובינציות הדרום וייטנאמיות.
4. בסיסי צבא דרום וייטנאם ומתקנים חשובים שלו.
5. סמלי שלטון אמריקניים כמו השגרירות בסייגון.
6. בסיסי צבא, נמלי ים ונמלי תעופה של צבא ארצות-הברית בדרום וייטנאם.

התוכנית המבצעית של צפון וייטנאם התבססה על ביתורה של דרום וייטנאם לשלוש זירות לחימה, כשבכל אחת מהן תתבצע התקפה נרחבת במאמצים רבים תוך הפרדת הכוחות של צבא ארצות-הברית

של ארצות-הברית התרשלו במילוי תפקידן בכך שלא ביססו את הערכות המודיעין שלהן על עבודת שטח מעמיקה. בעת שאנשי ה-CIA הרבו לסייר בכל רחבי דרום וייטנאם, העדיפו אנשי MACV לקבל נתונים בתיווך כוחות דרום וייטנאם על פני סיורים מצומצמים ו"הרגשת הדופק". בנוסף, שאבו אנשי הצבא את המידע מעריקים מארגון הווייטקונג, שבויים והאזנות סתר, אך לא בצורה אקטיבית. שורש המחלוקת בהערכות המודיעין השונות טמון בקביעה זו של ה-CIA. אמנם תפקידו של האנליסט הוא לנתח מידע שעולה ממקורות שונים ועל-פיו להעריך מצב קיים או לחזות מגמה עתידית, אולם אין תחליף לרושם בלתי אמצעי וללא מתווכים. זו הסיבה לפער העצום בין ההערכה המספרית שהעריכו אנשי ה-DIA לעומת זו של ה-CIA.

בחירת הערכות המודיעין מול תוצאות מתקפת טט
 כבואנו לבחון את תוצאות מתקפת הטט ניתן להצביע בבירור, כי מבין שתי הגישות (MACV מול CIA) הייתה ההערכה של ה-CIA הנכונה יותר בהיבט המספרי. במהלך פברואר 1968, שהיה לב המתקפה, הוכח כי כל אותם "סייענים" לא לקחו חלק פעיל בלחימה. ניתוח שלאחר המלחמה מוכיח כי הניתוח של האנליסטים של ה-CIA הושפע באופן משמעותי מן האטמוספירה הפוליטית של התקופה, ובמידה מסוימת קביעותיהם היו יותר בגדר משאלת לב מאשר הערכה המבוססת על תמונת המודיעין בשטח.³³

המספרים היבשים של תוצאות המתקפה (בצד האמריקני) ממחישים את גודל ההפתעה:³⁴

לצבא ארצות-הברית על זרועותיו השונות היו 3,895 הרוגים. לצבא דרום וייטנאם 4,954 הרוגים ובנוסף עוד 14,300 אזרחים דרום וייטנאמיים שנהרגו במהלך המתקפה. במחקר שנערך ב-CIA לאחר המתקפה נשאלה השאלה הבאה: כיצד בוצעה תקיפה של ארבע ערים גדולות, 40 ערי בירה פרובינציאליות ועוד 100 מחוזות שונים בעת ובעונה אחת, על-ידי ארגון שהוערך ערב המתקפה על-ידי MACV בסדר"כ של 225,346 אנשים?³⁵ עם זאת צדקו אנשי המודיעין של MACV בסוגיה אחת: כוחות הווייטקונג הלא לוחמים (הנדבך השלישי) אכן לא לקחו חלק פעיל בלחימה במסגרת מתקפת טט. כלומר, לצד הטעות הקריטית בהערכת המספר של הסדר"כ הלוחם של הווייטקונג מצד הצבא, התפיסה כי הכוחות הלא לוחמים לא צריכים להיכלל במספרים הסופיים התבררה נכונה.

אחרית דבר

הוויכוח שניטש בין זרועותיה השונות של קהילת המודיעין האמריקנית ערב מתקפת טט הוא נושא מרתק ביותר. כמו בהפתעות אסטרטגיות אחרות, ניתן להגיד בפה מלא כי הכתובת הייתה על הקיר. החל בספטמבר 1967 היה ברור לגנרל וסטמורלנד ולמטה MACV, כי מתוכננת מתקפה רחבת היקף של הכוחות הקומוניסטיים, וכל שנשאר היה להצביע על המועד המשוער שלה. בראשית 1968 חלחלה ההבנה עד לאחרון הלוחמים בשטח. גורמים רבים בצבא דרום וייטנאם התריעו על מהלך גדול שמתוכנן מתחת לפני השטח, ונתיב הו צ'י מין רחש באלפי כלי רכב ואנשים. הבדלי תפיסות מבצעיות, ומאבקי אגו בין גנרלים ומנהלים בכירים, הביאו לכך שהמתקפה בסופו של דבר הייתה הפתעה גמורה. ההערות למאמר הזה מתפרסמות בסוף הגיליון.

השנירות. עצם העובדה ששטח אמריקני נכבש על-ידי כוח אויב הייתה לזעזוע בתקשורת

ששטח אמריקני נכבש על-ידי כוח אויב הייתה לזעזוע בתקשורת. שסיקרה את מהלכי המתקפה והעבירה אותם לכל בית בארצות-הברית. המתקפה נכשלה ברובד הצבאי הטקטי וברובד האסטרטגי, אך הצליחה להשיג לא מעט נקודות ברובד הפוליטי וכמובן בשדה הקרב התקשורתי. גנרל אמריקני כינה את מתקפת הטט "פרל הארבור של דרום וייטנאם",³¹ שבמקום להגביר את התמיכה בקומוניסטים רק הגבירה את השנאה כלפיהם.

בסיכומו של דבר היתרונות הצבאיים של ארצות-הברית הפכו את קצרת ההפתעה על-יפה:³² עוצמת האש האדירה, האמל"ח העדיף, המקצועיות של צבא היבשה והיקפי ההפצצות האדירות שהופעלו (בעיקר בקה סאן), שברו את ההפתעה הראשונית והביאו לניצחון טקטי סוחף עם יחס אברות שנטה באופן משמעותי לרעת הווייטקונג וצבא צפון וייטנאם.

מבחן המציאות של מתקפת טט ביחס לגישות המודיעיניות השונות

על-פי קביעת תחנת ה-CIA בסייגון, סוכנויות המודיעין האחרות

